

Písemná práce z „Environmentální etiky“ dne 20. 1. 2009

I. Otevřené otázky

1. Vypište stručně základní myšlenkovou konstrukci tzv. Humova zákona a dále základní myšlenkovou konstrukci tzv. naturalistického chybného závěru u G. E. Moora. Navazuje ve svém popisu naturalistickém chybném závěru Moore na některý bod Humovy úvahy? Svoji odpověď zdůvodněte. (maximum získatelných bodů – 15)

2. Charakterizujte stručně biocentrismus a uveďte alespoň jednoho jeho představitele. Na jakých myšlenkových základech stojí biocentrická environmentální etika? Ke kterému dalšímu směru má podle Vašeho názoru nejbliže a proč? (maximum získatelných bodů – 10)

II. Multiple-choice otázky (maximální počet bodů za jednu otázku 2)

1. J. L. Simon

- A) Je přesvědčen, že současná ekonomická věda může osvětlit problematiku zdrojů daleko lépe než geologické vědy, biologické vědy, environmentální vědy a to na základě eticky-hodnotových analýz
- B) Je přesvědčen, že současná ekonomická věda může osvětlit problematiku zdrojů daleko lépe než geologické vědy, biologické vědy, environmentální vědy a to na základě ceny zdrojů
- C) Svým přístupem reprezentuje tzv. dogmaticky expanzivní vědu
- D) Byl výrazně ovlivněn Václavem Klausem

2. Sociální ekologie

- A) Je přesvědčena, že současná sociální krize je zapříčiněna krizí environmentální.
- B) Je přesvědčena, že současná environmentální krize je zapříčiněna krizí vztahu člověk-člověk
- C) Vznikla několik let před biocentrickou environmentální etikou
- D) Usiluje o radikální proměnu současné kapitalistické společnosti

3. Základním východiskem racionalistické etiky

- A) Je důvěra v „přirozenou“ rozumnost lidí a též důvěra v úspěšnost chování založeného na racionalitě.
- B) Je dělení lidí na ty „správné“ a „špatné“.
- C) Je důvěra v rozum, nikoliv však v lidi.
- D) Je přesvědčení o intelektuální nedostatečnosti většiny lidí.

4. Dogmatická etika

- A) Věří v rozumnost lidí, ale nikoliv již v jejich ochotu rozumě se chovat.
- B) Rozděluje lidi na dva základní typy – morální menšinu a nemorální, nerozumnou většinu.
- C) Produkuje často nemorální chování.
- D) Jako svá východiska chová: existuje správné chování a takové chování je potřeba lidem vnutit.

5. Emotivismus

- A) Je ideologicky spíše na straně levice.
- B) Klade důraz na racionální analýzu emocí.
- C) Prosazuje hédonistický přístup k životu.
- D) Vyvrací dynamickou etiku.

6. Člověk je podle Josefa Šmajse (systémová environmentální etika)

- A) Základním stavebním prvkem systému přírody.
- B) Nutným předpokladem existence přírody.
- C) Nutným předpokladem existence kultury.
- D) Tvor jehož existence závisí na existenci přírody.

7. Emoce

- A) Můžeme rozdělit podle délky jejich působení na primární, sekundární a na pozadí, přičemž významnou pozici z hlediska našeho lidství zaujímají emoce na pozadí.
- B) Nám pomáhají poznávat bezprostředně hodnoty, které jsou rozumu přístupné pouze velmi zprostředkovaně.
- C) Jsou v našem poznávání morálních hodnot spíše škodlivé.
- D) „Na pozadí“ trvají v řádů měsíců.

8. Vztah etiky a morálky

- A) Bez etiky nemůžeme být morální, etika je základem morálky.
- B) Etika je pro naše morální jednání bezcenná.
- C) Etika umožňuje poznat jistá východiska, nutné důsledky a nebezpečí našeho chování, ale bezprostřední vliv na naši morálku nemá.
- D) Etika k morálce nemá vůbec žádný vztah.

9. A. Schweitzer

- A) Je představitelem etiky teocentrické a tudíž slučitelné s etikou postmoderní.
- B) Je představitelem systémové etiky.
- C) Chápe přírodu jako svébytnou hodnotu a člověka jako její nedílnou rovnomocnou součást.
- D) Napsal mimo jiné dílo „Nauka úcty k životu“.

10. Hlubinná ekologie

- A. Za hlubinné ekology můžeme považovat např. Arne Naesse, Billa Devalla a Josefa Šmajse
- B. Hlubinná ekologie vychází z představy, že naším základním poznávacím nástrojem v etice je emocionální vcítění bez zásahů regulativního rozumu
- C. Hlubinná ekologie – zejména v podání D. Foremana či E. Abbeye obsahuje jisté, velmi silné humanistické poselství
- D. Hlubinná ekologie byla základním kamenem idejí hnutí Earth First!

11. Sociální ekologie

- A) Je směr, který spoluzakládal Murray Bookchin.
- B) Klade důraz na rovnost všeho živého.
- C) Klade důraz na sociální příčiny environmentální krize.
- D) Se dostala do sporu s ekologií hlubinnou.

12. Systémový autoři

- A. Kladou důraz zejména na individuální rozhodnutí v oblasti etiky
- B. Jsou reprezentováni např. Josefem Šmajsem a jeho knihou „Ohrožená kultura“
- C. Jsou v prudkém rozporu s autory biocentrickými
- D. Chápou přírodu a kulturu jako spíše protikladné systémy

13. Biocentrismus

- A. Je založen na systémovém přístupu
- B. Je založen na uznání rovnosti všeho živého
- C. Je založen na uznání existence Boha
- D. Je velmi patrný i u některých teocentrických autorů (např. De Chardina)

14. Jestliže Vaše osobní ukotvení etiky je založeno na teocentrismu

- A. Nutně to předpokládá Vaši víru v Boha
- B. Existují alespoň dvě nekonzistence ve vztahu k uznání silné role rozumu v poznání světa
- C. Nutně to vylučuje Váš ateismus.
- D. Nemá to žádný vztah k uznání zásadní role emocí v poznávání dobra.

III. Otevřená otázka zahrnující vlastní názor

1. Existuje podle Vašeho názoru principiální rozdíl mezi světem „je“ a „má být“ /v žádném případě zde nechci slyšet reprodukci mého vlastního postoje!/? Napište svůj vlastní, argumentovaný názor, přičemž můžete a nemusíte vycházet z autorů, kteří se kloní na tu či onu stranu. (maximum – 15 bodů)